

porteerden die in Auschwitz of in andere kampen in Silezië waren bevrijd, alsmede tien uit krijgsgevangenschap ontsnapte officieren met treinen in Odessa arriveerden, daar geen enkele Nederlandse vertegenwoordiger was om hen op te vangen – de Britse missie ging voor hen zorgen. Al deze bevrijden, in totaal ca. twaalfhonderd, werden van midden mei tot midden juni met Geallieerde troepschepen naar Marseille overgebracht.

Er waren nog twee andere grote groepen die met smart naar hun repatriëring uitzagen: de ca. achttienhonderd Joden die, uit het *Austauschlager* Bergen-Belsen afkomstig, in Tröbitz vastzaten, en ruim duizend die, nadat begin maart ruim vierhonderd opeens naar Zwitserland hadden kunnen vertrekken, in het *Alttersghetto* Theresienstadt waren achtergebleven.

In Tröbitz boden de Russen alle mogelijke hulp maar zij konden niet verhinderen dat de vlektyphus nog tal van slachtoffers maakte, onder wie ca. honderdzestig Nederlanders. De overlevenden moesten twee volle maanden wachten eer hun afvoer naar Nederland begon.

Bijna even lang duurde het wachten voor de groep uit Theresienstadt.

Op een tiental na die als helpers van de *Lagerkommandant* werden beschouwd, werd deze groep enige tijd na de bevrijding (het Rode Leger had Theresienstadt op 8 mei bevrijd) naar een kamp in de buurt van Pilsen verplaatst. Vandaar werden ca. vierhonderd bevrijden naar Bamberg in Beieren overgebracht maar er bleven bij Pilsen ca. zeshonderd achter, hoofdzakelijk zieken en ouden van dagen. Van die achterblijvende groep trad de befaamde Leidse jurist prof. dr. E. M. Meijers als leider op. Hij deed op 16 juni via de Tsjechische radio een beroep op de regering om ten spoedigste vliegtuigen te sturen. Hij had gevraagd, hem op 18 juni per radio antwoord te geven, maar dat antwoord was nog niet ontvangen toen zich bij hem een gemilitariseerde Nederlandse repatriëringsmissie meldde onder leiding van het oud-Tweede Kamerlid mr. G. A. Boon, nu kolonel, van welke missie ook de arts dr. A. Polak Daniëls deel uitmaakte die in '44 en begin '45 in Zwitserland een colonne voor in het oosten bevrijde Nederlandse Joden had voorbereid – zij had niet op weg kunnen gaan. Trouwens, alleen met hulp van de Amerikanen was de missie-Boon Tsjechoslowakije binnengekomen. Zij had in Bamberg de eerste vierhonderd uit Theresienstadt bevrijden aangetroffen (en ter plaatse de nodige contacten gelegd om hun treintransport te regelen) en kon nu aan de grotere groep bij Pilsen de zekerheid geven dat hulp komende was. Inderdaad arriveerden na enkele dagen Amerikaanse transportvliegtuigen die met de evacuatie begonnen. Nadien kon de missie-Boon van Praag